

1925, jednak vykonati přísahu o tom, že její údaje jsou správné a úplné. Žalobce nežaluje po rozumu čl. XLII uv. z. k c. ř. s., by bylo družstvo přidrženo k tomu, by, předložíc seznam jmění nebo dluhů, udalo, co jest mu známo o tomto jmění, o těchto dluhích, neb o jeho zamlčení, neb zatajení a by vykonalo přísahu, že jeho údaje jsou správné a úplné. Ze žaloby nelze vyčísti, že první věta prosby jest závislou na větě druhé a že ji nutno zamítnouti, bude-li zamítnuta její druhá věta. Nutno proto posuzovati odděleně a samostatně oprávněnost jedné každé věty žalobní prosby, jak učinil odvolací soud. Žalobce v žalobě nezdůrazňuje, ba ani se nezmiňuje o tom, že žaluje jen na základě čl. XLII uv. z. k c. ř. s. a dlužno proto uvažovati, zda žalobci, an jeho nárok podle čl. XLII uv. zák. k c. ř. s. odvolacím soudem nebyl uznán za oprávněný, přísluší nárok ten podle jiného zákonného ustanovení. Právem proto odvolací soud zkoumal, zda přísluší žalobci nárok ten podle § 35 zák. o výrobních a hospodářských společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., předpokládajíc ovšem, že žalobce byl členem žalovaného družstva. Poněvadž § 35 cit. zák. přiznává členu družstva naprosto a bez podmínky právo žádati na předsednictvu družstva opis schválených účetních uzávěrek a bilancí proti náhradě výloh, opatřených po případě i podpisem představenstva, uznal odvolací soud správně, že nárok ten příslušel i žalobci, byl-li členem žalovaného družstva. Další právní názor odvolacího soudu, že žalobci nárok ten přísluší i nyní a proti družstvu, ačkoliv byl mezitím z družstva vyloučen, není rekusem napaden. Právem má dále odvolací soud za to, že onen nárok žalobcův není závislým na jeho domnělém nároku, by představenstvo přísežně stvrdilo správnost a úplnost bilančních údajů, neboť § 35 cit. zák. podmínky té nečiní. Rovněž jest lhostejno, zda žalobce svým zástupcem ujednal se zástupcem žalovaného družstva rozsah nároků a požadavků, jež měl žalobce od družstva žalobou uplatňovati, neboť znalost požadovaných bilancí jest předpokladem uplatňování nároku zmíněného v dopisech zástupce žalovaného ze dne 23. a 24. ledna 1925. Z dopisů těch nelze logicky usuzovati, že se žalobce onou úmluvou vzdal práva poskytnutého mu § 35 cit. zák. Poněvadž pak první soud nezjistil, zda žalobce byl členem žalovaného družstva, ač to bylo popřeno, zrušil právem soud odvolací rozsudek prvního soudu nařídív doplnění řízení ve směru naznačeném podle § 496 čís. 2 c. ř. s.

Čís. 8649.

Jde o povolání za dědice, nikoliv o odkaz, ustanovili-li manželé ve společné závěti, již se povolali za universální dědice, že, bude-li tu při smrti přeživšího manžela ještě nějaké jmění po srážce odkazu, má z něho třetina připadnouti příbuzným předemřelého manžela. Příbuznými jsou tu příbuzní podle řádu o zákonné dědické posloupnosti. Řešiti ryze právní otázku, zda jde o povolání za dědice, či o odkaz náleží soudu pozůstalostnímu.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1929, R II 10/29.)

Ve společné závěti povolali se manželé za universální dědice, s tím, že třetina jmění, jež zbyde při úmrtí později zemřelého manžela, má po srážce odkazu připadnouti příbuzným předemřelého manžela. Nejprve zemřela manželka a po ní manžel. Projednáváje pozůstalost po manželé, vyzval pozůstalostní soud příbuzné předemřelé manželky, by podali dědické přihlášky. V podání na soud dovozovali tito příbuzní, že nejsou dědici, nýbrž jen odkazovníky, a navrhli, by bylo pokračováno v pozůstalostním řízení. P o z ů s t a l o s t n í s o u d návrh zamítl, r e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o spornou otázku, zda ustanovení závěti je ustanovením za dědice, či pouhým odkazem. Soud první stolice vyřešil otázku tak, že jde o ustanovení dědice a že k dědictví je povolán pravňuk Julie P-ové nezletilý Josef M., jakožto jediný její přímý potomek podle zákonné posloupnosti nejbližší příbuzný, který zároveň vylučuje ostatní pobočné příbuzné, kteří by podle druhé řady zákonné posloupnosti přicházeli v úvahu teprve, kdyby tu nebylo tohoto přímého potomka. Nejvyšší soud nesdílí názor rekursního soudu, že lze se vyhnouti přímému řešení této sporné otázky. Ježto se výklad poslední vůle stal mezi účastníky, s nimiž bylo projednání pozůstalosti konáno, sporným ve směru shora naznačeném, má soud projednací k vůli projednání a odevzdání pozůstalosti, pokud jde jen o řešení právních otázek, tento rozpor vyřešiti, to tím spíše, any mezi dědickými účastníky zastávajícími odchylný názor na ustanovení závěti jsou i nezletilé děti W-ovy zastoupené poručníkem Rudolfem H-em, v příčině nichž by soud, pokud by šlo o dědický nárok, musil postupovati z úřední moci podle § 120 nesp. říz., pokud pak šlo o odkaz, pečovati podle § 160 nesp. říz. o jeho zajištění. Že rekursní soud o této sporné otázce nerozhodl, nevadí tomu, by tak učinil nejvyšší soud, ježto jde jen o řešení právní otázky, která vzhledem k tomu, že byli slyšeni i svědci poslední vůle, nevyžaduje již další skutkové objasnění. Ve sporné otázce jest přisvědčiti názoru soudu prvního, že sporné ustanovení závěti jest ustanovením dědice a že podle jeho doslovu a obsahu, který výpověďmi svědků poslední vůle nedoznal změny, jest jím obmyšlen jen nezletilý pravňuk předemřelé manželky zůstavitelovy nezletilý Josef M. Stěžovatelé jsou na omylu, dovozující odkaz z toho, že vzájemná závěť obsahuje ustanovení universálního dědice a že důsledkem toho další ustanovení o tom, že určitá poměrná část má připadnouti osobě jiné, jest posuzovati jen jako ustanovení odkazu. V projednávaném případě povolali se manželé Josef a Julie P-ovi vzájemnou závěti ze dne 16. listopadu 1924 navzájem za universální dědice a, ježto Julie P-ová zemřela dříve, stalo se v důsledku této závěti již jejím úmrtím účinným a bylo již tehdy uskutečněno ustanovení nynějšího zůstavitele za jejího universálního dědice se závazkem, že z pozůsta-

losti vyplacen bude schovance Anně Sch-ové odkaz v závěti uvedený, splatný však teprve při smrti přeživšího manžela. Pro případ úmrtí tohoto manžela, nynějšího zůstavitele, neobsahuje však vzájemná závět, jak přirozeno, ustanovení universálního dědice, v závěti naopak se po-
řizuje na případ úmrtí druhého manžela jen o třetině onoho jmění, které při jeho úmrtí po srážce odkazu pro Annu Sch-ovou z pozůstalosti zbude, v ten smysl, že má připadnouti příbuzným předemřelé manželky Julie P-ové. Jde tedy o případ § 556 obč. zák., že k podílu právě naznačenému jsou závěti povoláni příbuzní Julie P-ové jakožto dědici, kdežto další díl pozůstalosti má připadnouti zákonným dědicům nynějšího zůstavitele. Ježto však výraz »příbuzní«, jak soud první stolice správně dovodil, jest vyložiti podle řádu zákonné dědické posloupnosti, může přicházeti v úvahu jako dědic jen pravnuk Julie P-ové, nezletilý Josef M., jenž jako jediný přímý potomek vylučuje druhou řadu pobočných příbuzných. Usnesení soudu prvního, pokud nebylo vyhověno návrhu na pokračování v projednání pozůstalosti u soudu, jest tedy právně bezvadné.

Čís. 8650.

Ochrana nájemců.

Rozhodnutí stavebního úřadu, jímž z důvodů bezpečnostních a zdravotně policejních nařízeno provedení prací, nemůže býti soudem přezkoumáváno.

Pro výklad pojmu novostavby podle § 3 zák. na ochr. náj. nelze použiti předpisů stavebního řádu.

Nařídil-li stavební úřad změny takového rozsahu, že nedopouštějí pokračování v nájmu, jest to důvodem ke zrušení nájemního poměru.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1929, Rv II 695/28.)

Pronajímatel žaloval nájemníky o vyklizení bytu, ježto mu bylo stavebním úřadem uloženo z důvodů bezpečnostních a zdravotně policejních, by provedl opravu domu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení spatřují odvolatelé v tom, že podle § 3 zák. o ochraně nájemníků může se žádati o zrušení nájemní smlouvy jen, musí-li se pronajaté stavení podle nařízení stavebního úřadu znovu stavěti nebo zbořiti, takže nestačí ke zrušení nájemní smlouvy stavebním úřadem nařízená oprava, adaptace nebo přestavba. Odvolání jest odůvodněno. Zákonem o ochraně nájemníků jsou pozměněna ustanovení občanského zákona o rozvázání nájemní smlouvy výpovědí pronajímatelovou a o zrušení nájemní smlouvy bez výpovědi. Zákon o ochraně nájemníků omezuje pronajímatele v jeho právu rozvázati výpovědí nájemní neb podnájemní smlouvy, předpisy tohoto zákona jsou ve svých jednotlivých částech výjimečné a musí proto co se týče chráněných zájmů a ohledně